

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-645/11

Land Berlin

versus

Ellen Mirjam Sapir jt

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Bundesgerichtshof)

Määrus (EÜ) nr 44/2001 — Artikli 1 lõige 1 ja artikli 6 punkt 1 — Mõiste „tsiviil- ja kaubandusasjad” — Avalik-õigusliku isiku poolt alusetult tehtud makse — Makse tagastamise nõue kohtule esitatud hagi — Kohtualluvuse kindlaksmääramine seotuse korral — Tihe seos nõuete vahel — Kostja, kelle alaline elukoht on kolmandas riigis

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu otsus (kolmas koda), 11. aprill 2013

1. *Õiguslane koostöö tsiviilasjades — Kohtualluvus ja kohtuotsuste täitmine tsiviil- ja kaubandusajades — Määrus nr 44/2001 — Kohaldamisala — Tsiviil- ja kaubandusajad — Mõiste — Alusetu rikastumise väljaandmise hagi, milles palutakse tagastada makse, mille avalik-õiguslik isik tegi alusetult haldusmenetluses, mille eesmärk on heastada totalitaarse režiimi tekitatud kahju — Hõlmamine*

(Nõukogu määrus nr 44/2001, artikli 1 lõige 1)

2. *Õiguslane koostöö tsiviilasjades — Kohtualluvus ja kohtuotsuste täitmine tsiviil- ja kaubandusajades — Määrus nr 44/2001 — Valikuline kohtualluvus — Kostjate paljusus — Ühe kaaskostja asukohaliikmesriigi kohtu pädevus — Tähttäheiline tõlgendamine — Tingimus — Ühendav seos — Mõiste „seotus”*

(Nõukogu määrus nr 44/2001, artikli 6 punkt 1)

3. *Õiguslane koostöö tsiviilasjades — Kohtualluvus ja kohtuotsuste täitmine tsiviil- ja kaubandusajades — Määrus nr 44/2001 — Valikuline kohtualluvus — Kostjate paljusus — Ühe kaaskostja asukohaliikmesriigi kohtu pädevus — Tingimus — Ühendav seos — Nõuded teiste liikmesriikide territooriumil elava mitme kostja vastu, kes tuginevad täiendavatele kahju hüvitamise õigustele, mille kohta on vaja otsus teha ühtselt — Hõlmamine — Nõuete õiguslike aluste erinevus — Mõju puudumine*

(Nõukogu määrus nr 44/2001, artikli 6 punkt 1)

4. *Õiguslane koostöö tsiviilasjades — Kohtualluvus ja kohtuotsuste täitmine tsiviil- ja kaubandusajades — Määrus nr 44/2001 — Valikuline kohtualluvus — Kostjate paljusus — Ühe kaaskostja asukohaliikmesriigi kohtu pädevus — Kohaldamatus kostjate suhtes, kelle elukoht ei ole mõne liikmesriigi territooriumil*

(Nõukogu määrus nr 44/2001, artikli 6 punkt 1)

1. Määruse nr 44/2001 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 1 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et mõiste „tsiviil- ja kaubandusajad” hõlmab alusetu rikastumise väljaandmise hagi juhul, kui avalik-õiguslik isik, keda asutus, mis on loodud seadusega, mille alusel heastatakse totalitaarse režiimi toime pandud tagakiusamisi, on kohustanud kannatanule maksma hüvitisena osa kinnisasja müügitulust, kandis kannatanule ekslikult üle kogu müügisumma ja nõuab seejärel kohtus alusetu rikastumise väljaandmist.

(vt punkt 38 ja resolutsiooni punkt 1)

2. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 40–43 ja 53)

3. Määruse nr 44/2001 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 6 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et selle sätte tähenduses esineb tihe seos teiste liikmesriikide territooriumil elava mitme kostja vastu esitatud nõuete vahel juhul, kui need kostjad tuginevad täiendavatele kahju hüvitamise õigustele, mille kohta on vaja otsus teha ühtselt.

Nimelt, isegi kui ühe kostja vastu esitatud nõude õiguslik alus erineb sellest, millel põhineb ülejäänud kostjate vastu esitatud hagi, esineb vajadus teha otsus ühtselt, kui kõik eri nõuded on kantud samast huvist.

Määruse artikli 6 punkti 1 sõnastusest ei nähtu, et erinevate kostjate vastu esitatud hagide õiguslike aluste identsus kuuluks selle sätte kohaldamise tingimuste hulka. Selline identsus on vaid üks asjakohane tegur teiste seas.

(vt punktid 44, 47 ja 48 ning resolutsiooni punkt 2)

4. Määruse nr 44/2001 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 6 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et see ei ole kohaldatav kostjate suhtes, kelle alaline elukoht ei ole mõne liikmesriigi territooriumil, kui nad on kaevatud kohtusse menetluses, mis on algatatud mitme kostja suhtes, kelle hulgas on ka isikuid, kelle alaline elukoht on Euroopa Liidus.

(vt punkt 56 ja resolutsiooni punkt 3)